

87 kr. Od te svote gre 1. sept. t. l. 3000 fl. na plačevanje najetih 37650 fl. in po takem bo okraj od onih dob za Borlski most še 25050 fl. na dolgu. 4. Cestnemu komisarju 840 fl., živinskemu zdravniku 420 fl. Za lečenje okrajnih siromakov, odganjanje potepuhov i. t. d. 400 fl. 5. prinesek za nabavljenje gasilnega orodja 110 fl. 6. za oskrbnika in pisarniških stroškov 920 fl., za stanovanje 236 fl., za potovanje v okrajnih zadevah 400 fl. O prvi skupščini novega zastopa v bodočem listu.

Iz Celja. (Kat. podpor. društvu) v Celji so darovali: Č. g. Jakob Zupanič, kaplan pri sv. Lovrencu 3 fl. G. Janez Likar v Celji, Terezija Herič posestn. v Celji, g. Martin Vrečar, srenjski odbornik v celjski okolici, gosp. Janez Jamnik, župan pri Novi cerkvi, vsak po 2 fl. Za zidanje poslopja šolskim sestram: neimenovan dobrotnik 100 fl. in gospa Joraz (Jaklič) v Gaberjih 10 fl. Bog plati! Vsi dohodki leta 1880 so znašali 1779 glđ. 5 kr. v blagajnici od leta 1879 167 fl. 35 kr. skupaj 1946 fl. 40 kr. Vsi stroški za šolo in „kat. podp. društvo“ 1358 fl. 82 kr. V hranilnici se je naložilo 553 fl. Vsi stroški 1911 fl. 82 kr. Preostaja v blagajnici: 34 fl. 58 kr. Vse društveno premoženje znaša koncem l. 1880: v hranilnici 1509 fl., nevdignjene obresti 88 fl. 42 kr. v blagajnici 34 fl. 58 kr., obligacija s 50 fl. Vse premoženje v denarjih: 1742 glđ. Meseca januarja 1881. Odbor „katol. podpornega društva“ v Celji.

Iz Ljutomera. (Naša gospodarska podružnica) in ob enem tudi vinorejsko društvo bodele imeli skupno sejo dne 23. t. m. ob 1. uri popoldne v realki. Načrt za gospodarsko podružnico: 1. Zapisnik zadnje seje in dopisi, 2. Poročilo o lanski razstavi za govejo živino, 3. Račun za l. 1880 in volitev pregledovalcev, 4. Volitev 2 zastopnikov za glavni zbor „gosp. družbe“ v Gradci 22. in 23. februarja, 5. Nasvet zastran odlikovanja zasluženih gospodarjev, sadje in vinorejcev, in 6. še drugi nasveti. Po dokončani seji nastavlja „vinorejsko društvo“ svojo sejo s sledečim načrtom: 1. Naznanila g. načelnika, 2. Račun in sklep zastran taistega, 3. Oznanovanje nadglednega odseka zastran trtne uši, 4. Razni predlogi in nasveti in 5. Poskus vina od l. 1880; za ta namen naj prinesejo s seboj vinorejci 1 flašico vina. Gledé na to, da je reč jako važna, posebno zastran nam žugajoče nevarnosti od trtne uši, želimo, da bi se naši gospodarji obilno te seje vdeležili, posebno pa občinski župani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjeviča Rudolfa ženitev so na 15. februarja nastavili pa odložili do maja, med tem potuje cesarjevič v Egipt in Jeruzalem. — Novo štetje ljudi so dokončali pa nikomur celo povoljno, Nemci tožijo, da so jim krivice godile se na Ogerskem in Českem, a Slovani se povsod pritožujejo; še Magjari semtertje godrujajo

temu je kriv izraz „Umgangssprache“ občevalni jezik namesto: koje narodnosti si? Pri nas so se nemčurji vpisovali med Nemece. — Rabuka zavoljo gruntnega davka bila je pretečeni teden najhujša. Liberalni kričači so vse žile napeli, da bi kmetskim ljudem možgane pomešali pa večjidel niso veliko sreče imeli. Konservativni poslanci pa tudi naš vrli g. dr. Vošnjak so napravili volilnih shodov, kder so kmetom dopovedali resnico, a razkrili hudobno zvijačnost in lažljivost liberalnih hujšakačev. Kar je g. dr. Vošnjak ob konci svojega govora povedal o tem, kar hoče on in njegova stranka v državnem zboru storiti, da popravijo slabe nasledke liberalnega gospodstva, to podpiše, to želi vsak pameten kmet. Jednako in uspešno delovali so tudi nemški, konservativni poslanci: Bärnfeind, Oberndorfer, Dobelhammer, plem. Pfügel. Na stotine kmetov jih je prišlo poslušat in vsi so jim pritrdili. Nasproti so pa tudi: zadušeni dijak in pisar Kirchmajer, liberalni advokat Plenker in prusak Schönerer kmete zbobnjali, največ v Linci. Tukaj so sklenili osnovati „Bauernverein“, kakoršnih eden uže več let v Spielfeldu na Štajerskem brezuspešno rogovili, oni pri Radgoni pa je umrl. Večjidel pristopajo le takšni kmetje, ki so vse zapravili, kar so imeli, in skoz „krof“ pognali. Imenitniše bilo je zvedeti, kako je prusak Schönerer obžaloval, zakaj je l. 1866 še nekaj nemških dežel našemu svitlemu cesarju ostalo, zakaj jih ni z drugimi vred pograbil Bismark? S tem je dobro obstal kam naših prusačkih liberalcev sree teži: oni hočejo dobro avstrijskega kmeta zbegati in na steze zrabiti, po katerih je hodil „deutscher Nationalverein“, dokler ni Bismarku cele Nemčije predal. Avstrijski domoljubi takšnega rogovilstva ne smemo trpeti. V „Frankfurt“ ne pojdemo Avstrijani nikdar več! — Ogerski državni in hrvatski deželni zbor voli sedaj po 12 mož, ki bodo skleпали, koliko poslancev naj pošilja Hrvatska, spojena z granico, v Budimpešto. Hrvati bi najraje nobenih poslancev ne pošiljali. No, to bi sicer Hrvatom koristilo pa drugim Slovanom na Ogerskem dalo smrtni udarec. Magjari bi jih sedaj tem gotovše pomagjarili. Pomnoženi hrvatski poslanci pa utegnejo Magjarom greben pristriči.

Vnanje države. Naš minister zunanjih zadev, baron Heymerle, naslanja se, kakor pravijo, vedno na Nemčijo, da bi se letos vsakšna večja vojska zabranila. Ali se mu to posreči gledé na Turčijo in Grecijo, to je odviše negotovo; kajti Turki in Grki pripravljajo se z vso silo na boj. — Močno iznemirilo je Francoze to, da Italijani blizo francosko-švicarske meje delajo ostrog ali tabor za 200.000 mož; ter da je italijanski kralj odpotoval v Sicilijo, kder ga je Tuneško-turški vladar dal odlično pozdraviti, a Tuneško bi radi Francozje pograbili in Algeriji pritaknili. — V nemškem državnem zboru hoče sloviti katoliški poslanec Windhorst nasvetovati postavo, da ne bode branje sv. meše in delivanje sv. zakramentov kaznovano, ka-

kor do sedaj. — Angleška kraljica pozvala je državni zbor ali „parlament“ ter izjavila, da namerava vojsko iz Afganistana poklicati, v južni Afriki z „Bojerji“ porazumiti se, na Irskem pa nekaj storiti, da bodo angleški plemenitaši proti rešitvi primorani ubogemu ljudstvu prepustiti zemljišča. No, to je modro. Le tako je mogoče za-
brani punt na Irskem.

Za poduk in kratek čas.

Gornjigrad.

III. Velikanska cerkva v trgu bila je zadnji čas precej zanemarjena. Temu se ni čuditi, ker je za faro, ki šteje komaj 1931 duš, res prevelika. Farani sami je ne morejo vzdrževati. Štiri podružnice potrebujejo tudi nekaj. Zato pa gre velika zahvala sedanjemu milostljivemu knezoškofu ljubljanskemu, preuzvišenemu g. dr. Janezu Pogačarju, ki sedaj požrtvovalno skrbijo za popraviljanje. Vse delo utegne stati svojih 6000 fl. Toda cerkva bo potem krasna hiša božja.

Naš velezaslužni škofijski zgodovinar, preč. g. Ignacij Orožen, kanonik stolne cerkve mariborske, objavili so v svojej knjigi: „Das Bisthum und die Diöcese Lavant“ v II. delu na strani 27. račun o stroških, kateri so bili pri stavljenji te cerkve. Znašali so 17.287 fl. 31 kr. starega denarja. Stroški za lesovine, opeko in apno niso vračunjeni bili. Kamenje za cerkev lomili so pri Novem klostru in Gotovljah, plošče za tlak pa za Mozirjem pri št. Mihelu v Jazbinji na posestvu Jere Pistotnikove. Ženi so dali 3 fl., da se je škoda popravila, katero so z lamanjem plošč jenemu zemljišču naredili. L. 1837 so vzdignili zvonik za 3½ sežnja in mu dali novo streho, kar je vse vkup stalo 1546 fl.

Župnija gornjegrajska je imela nekdanj 9 podružnic in kapel. Sedaj jih je 5. V gradu je kapela, na čast sv. Tomažu posvečena dne 22. avg. l. 1604. Tedajšnji škof Tomaž Hren jo je posvetil. K tej svečanosti je povabil več mešnikov v nemški pisanem pismu, ki se nahaja v gornjegrajskem arhivu. V pismu naročuje škof vikarju v Brašlovcah, nekemu Juriju Ebenpergerju, naj donese kopunov, sadu, melonarjev in najmenje 200 rakov „weilen wir mit Victualien, Copeuner, Khelber, Kbreussen vnd allerley Landobst etwas schlecht versehen“. Brašlovce bile so torej na glasu zavoljo rakov. Na pokopališči stala je prav stara 12 sežnjev dolga cerkev posvečena sv. Magdalení. V njej so pokopali ljubljanskega škofa Ernesta grofa Attemsa, ki si je ondi bil izvolil grob. L. 1869. dal je dekan Jožef Florijančič ovo cerkev podreti in na zgornjem kraju pokopališča pozidati novo, to pa v gotiškem slogu. Podružnica sv. Lenarta pod Rogačem mora uže precej stara biti; na opeki, s

katero je tlak pokrit, beremo letnico 1529. Na desnej steni zraven prednjega altarja visi 1 turška podkova, 2 para železnih spon in lanec s ključnico vred. Bržčas so ove reči tje obesili kristijani iz turške sužnosti rešeni v hvaležni spomin. Na južnej strani od trga stoji na visokej skali podružnica sv. Primoža in Felicijana, v Bočni pa cerkev sv. Petra, ki je bila l. 1855. vsa predelana in znatraj ponovljena.

Župnikov pastirovalo je v Gornjem gradu potem, ko so samostan zatrli, do sedaj 48, večji del sami veleučeni in pridni gospodje. Mnogo izmed njih bilo je odlikovanih z naslovom: doktor sv. pisma. Čudno pa je to, da je malo izmed njih v Gornjemgradu pokopanih. Večji del je se dalje prosil. Mnogi postali so visoki gospodje, kanoniki, prošti in generalni vikarji. Znamenit je župnik Jakob Stoper, rojen Mozirčan. Nadvojvodinja Marija, hčer štajerskega vojvode Karola II. sestra cesarja Ferdinanda II. in žena Kosma II. vojvode v Florenciji, bila mu je pokroviteljica pri škofu Tomaži Hrenu. Trikrat je škofa pismeno prosila za njega in naposled dosegla, da je Jakob Stoper postal kanonik v Ljubljani, kder je umrl l. 1657. Ahacij Steržinar slovel je kot spovednik in pridigar. On je utemeljil cerkev in božjo pot pri sv. Frančišku na Stražah, kder tudi počiva. Steržinar je izdal slovensko pesmarico. Naslov se glasi: „Catholish kershanskega vuka peissme, katere se per kersshanskim vuko, boshyh potyh, per svetimu missionu, in zlasti per svetimo Francisco Xaverio na strashe Gorniga Grada fare nuzno poyo, pogmyane in na svitlobo dane skusi Ahaza Steršinerja. V nemshkim Gradcu per Widmanstadianskih erbizhah 1729“. Sedanji župnik in dekan so č. g. Lovro Potočnik ter so začeli v Gornjem gradu pastirovati l. 1875.

Grajščina bila je nekdanj last nekega Teobalda Kagerja in njegove žene Trute. Pobožna zakonska sta l. 1140 darovala veliko posestvo in grad č. oo. benediktinom, ki so do l. 1466 ondi imeli svoj samostan. Od istega leta do denešnjega dne pa je grajščina, z malim izjemkom ob času francoskih vojsk, last ljubljanskih škofov. Grajščina meri 17176 oralov. Med temi je 38 oralov njiv, 123 oralov travnika, 779 oralov pašnika, 5540 oralov planine in 10694 oralov gozda! Grad je nekdanj obzidan bil in s 5 stolpi zavarovan. Sedanje poslopje postavil je knezoškof Rauber l. 1518.

Smešničar 2. V železniškem vagonu sedi več učenih gospodov nevernikov, ki grdo zabavljajo na mešnike pa na sv. vero. Trdijo, da se po smrti ni bati pekla, ne veseliti nebes. Le toliko je res, modruje eden, ter je zelo verjetno, da človeška duša po smrti preide v kako živinče. „Aba, zglesi se zraven sedeči kmet, to je mogoče, kajti jaz imam doma dva vola, ki sta neiziečeno — pametna, bržčas tičite v njih duši kakih učenih gospodov!“